

SIFATLAR (ÖN ADLAR)

Adlaşmış Sıfat

Niteleme sıfatlarından sonra gelen isim kaldırıldığında sıfat, isim yerine kullanılmış olur, dolayısıyla sıfat adlaşır.

Örnek

- » Dedem **küçük çocuklara** masal anlatıyor.
- » Dedem **küçüklere** masal anlatıyor.

Sıfatlarda Küçültme

Sıfatlarda küçültme anlamı "-ce, -cik, -(i)msi, -(i)mtırak" ekleriyle yapılır. Bu ekler sığata "...e yakın" anlamı katar.

Örnek

- » **Küçük** bir evleri vardı.
- cümlesinde "küçük" sıfattır ve kendinden sonra gelen ismin niteliğini belirtmektedir.
- » **Küçücük** evleri vardı.

Sıfatlarda Pekiştirme (Anlamca Pekiştirilmiş Sıfatlar)

Niteleme sıfatlarının anlamca kuvvetlendirilmesiyle **pekiştirilmiş sıfatlar** oluşturulur.

Sıfatlarda pekiştirme, yani anlamın kuvvetlendirilmesi iki şekilde yapılır:

- » Pekiştirilecek sıfatın ilk hecesi (ilk ünlüye kadar olan kısmı) alınır, "p, r, s, m" (**PıRaSaM** şeklinde kodlayabiliriz.) harflerinden uygun olanı getirilir ve sözcüğün tamamı yazılır.

Örnek

- » Beyaz → **be-m**-beyaz
- » Sıfat olan sözcüğün tekrar edilmesi diğer pekiştirme yöntemimizdir.

Örnek

- » **Çeşit çeşit** meyveler vardı masada.
- cümlesinde "çeşit" sözcüğü tekrar edilerek bir ismi nitelemiş ve pekiştirme sıfatı olmuştur.

Sıfatlarda Derecelendirme

Sıfatlarda derecelendirme "pek, çok, daha, en..." gibi sözcüklerle yapılır.

Örnek

- » Kardeşin onlardan **daha** akıllı biri.

ALİŞTIRMA

***Aşağıdaki cümlelerde bulunan adlaşmış sıfatları bulunuz.**

Küçükleri çok severim.

Şişmanı daha önce gördün mü?

Kimse ağlayanları susturamıyor.

Her zaman çalışkanlar kazanır.

Bize gülenler bu başarı karşısında sustular.

***Aşağıdaki cümlelerde bulunan küçültme sıfatlarını gösteriniz.**

Minicik gövdesiyle neler taşır karınca.

Babam irice bir karpuz aldı.

Annem babama yeşilimsi bir koltuk aldırılmış.

Tüm deniz mavimtırak bir renk almıştı.

Çocuk küçücük elleriyle kibriti yakmaya çalışıyor.

***Aşağıdaki cümlelerde bulunan pekiştirme sıfatlarını gösteriniz.**

Masmavi bir gökyüzü bizim umudumuz.

Kedi sınısıcak sobanın başında uyukluyor.

Kömür tüm elbisemi kapkara leke yaptı.

Yalan yanlış sözler her insanı üzer.

Yeniçeriler yusuvarlak bir masanın başındaydı.

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde yer alan adlaştırmış sıfat, pekiştirilmiş sıfat, küçültülmüş sıfat ve sıfat derecelendirmesini bularak sonlarına yazınız.

İncecik parmaklarıyla oyuncacı gösteriyordu.

(.....Sıfatta küçültme yapılmış.....)
Gençler yarın bu sahada maç yapacaklar.

(.....)

Arkadaşı en değerli eldivenini kaybetmiş.

(.....)

Portakallar ilk önce sarımsı bir renk alırlar.

(.....)

Gittiğimiz gezide upuzun ağaçlar gördük.

(.....)

Bulunduğumuz parkta büyükçe bir havuz var.

(.....)

Daha değerli eşyalarını arkadaşlarına veriyor.

(.....)

Ayşe Teyzenin bahçesinde kıpkırmızı güller vardı.

(.....)

Yorulanlar bu vardiyada biraz dinlenecekler.

(.....)

Adam kirli kirli elleriyle her şeyi ellemişti.

(.....)

Tanıştığımız bu çocuğun safımsı bir hali vardı.

(.....)

TEST

Sıfatlar çekim eki alırsa adlaştırmış sıfat olur.

1. Aşağıdaki dizelerin/cümlelerin hangisinde adlaştırmış sıfat kullanılmıştır?

- A) İhtiyarlar birbirlerine gizlice "Böyle kış olmamıştı." diyorlardı.
- B) Karacaoğlan kaynar coşar / Aşk dalgası boydan aşar.
- C) Önümdeki küçük sarı vazoda kırmızı güller vardı.
- D) Boyuna boşuna kurban olduğum / Çimenli bahçenin gülüne benzer.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyle oluşturulan pekiştirme sıfatı vardır?

- A) Dere, aşağılarda pırıl pırıl yanıyordu.
- B) Toprağı koklayıp ağır ağır avuçlarından boşalttı.
- C) Yeni aldığım iki araziye döne döne dolaşım.
- D) İnsanlar dayalı döşeli odalarda yaşamayı sever

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde küçültme sıfatı kullanılmıştır?

- A) İstanbul'da bir sonbahar masalı gibi sürünüyor gece.
- B) Gecikmiş kuşların kanatları, karanlığı bir bıçak gibi yarar.
- C) İncecik yağmurlara kapılıp dağlara doğru yürümelisin.
- D) Sonbaharın tüm olumsuz çağrışımlarını unutuyorsun.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme sıfatına yer verilmiştir?

- A) Simsiyah, ince bir tel vardı çocukların ellerinde
- B) Sonra kahvede sıcak bir şey içmişim.
- C) Bir yatırın türbesinin yanında duraklamışım.
- D) Kitapların içinde kurutulmuş menekşe yaprakları vardı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfatta derecelendirme vardır?

- A) Üstünde daha eski püskü bir şal vardı.
- B) Düğüne konu komşu davet edildi.
- C) Kırılarda sarı sarı papatyalar vardı.
- D) Eğri büğrü yollardan dağa tırmandık.